

CONCURSUL NATIONAL UNIVERSUL CUNOAȘTERII PRIN LECTURĂ
pentru elevii din mediul rural
Etapa județeană
Clasa a VI-a

- Timpul de lucru: 2 ore.
- Toate subiectele sunt obligatorii. Rezolvarea subiectelor va fi redactată pe foaia de concurs.
- Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Punctaj maxim: 100 de puncte

Citește cu atenție textele următoare, apoi scrie răspunsul la fiecare dintre cerințele date.

Partea I **(20 de puncte)**

Trei zile Mâniosul se avântă în necunoscut, lăsând în urmă munți, trecători, ape, dar nici cetate întâlnind, nici țipenie de om văzând. Pornise cu multă poftă de aventură și peripeție, dar începu să fie din ce în ce mai dezamăgit. Devenise nostalgic, fiindu-i dor de frumoasa cetate natală și se întreba dacă merită într-adevăr efortul pentru Cetatea lui TU. Inima i se strânsese și se apropia inserarea. Coborî o coastă de munte, căutându-și un loc potrivit și în siguranță pentru a-și petrece noaptea. Ceva îi mirosea a ars. Văzu în zare că se ridică fum pe după copaci. Începu să meargă mai repede. Cine ar fi putut să aprindă focul? Cu siguranță era un om pe acolo. Pe măsură ce se apropia putea întrezări intrarea unei peșteri și pe cineva care ședea afară. Începu să alerge plin de neliniște. Nu-și putea crede ochilor. Era într-adevăr un bătrân cu barbă mare și albă. Stătea în fața unei vetre și părea că face ceva de mâncare.

— Bunicule, bunicule, strigă alergând. Acesta se ridică și îi făcu semn cu mâna să se apropie. Mâniosul ajunsese istovit și tremurând tot.

— Bine ai venit, bine ai venit! Bunicuțul îl luă de după umeri și îl așeză aproape de foc, pe un buștean mare.

— Caut Cetatea lui TU, nu cumva ai auzit de ea?

Bunicuțul zâmbi și dădu din cap.

— Ceva știi și eu...

— Spune-mi, așadar, bunicule, ce știi despre Cetatea lui TU?

— Cetatea aceasta, copilul meu, este cea mai frumoasă cetate din câte există pe lume.

— Mai frumoasă decât Cetatea lui EU? Nu cred.

— Ai răbdare să ascuți. Această cetate nu are nici ziduri înalte, nici case mari, în altceva constă frumusețea ei. Nimeni nu poate pătrunde însă în această cetate, fără a trece mai întâi printr-o mică trecătoare ca un tunel.

— Eu sunt mic și sigur voi încăpea.

— Nu cred că încapi așa de bine.

— Mă voi apleca atunci.

— Aici este secretul. Pentru ca să treci nu e de ajuns doar să îți pleci capul, ci trebuie să îți micșorezi mai întâi EUL tău.

— Aici, bunicuțele, mă încurci tare de tot!

Bunicuțul surâse blajin.

— Fii atent, îți voi explica mai simplu. Ce ți-a spus împărăteasa înainte să pleci?

— Oriunde mă aflu și orice aș face să zic mereu: „EU mai întâi”.

— Ca să găsești Cetatea TU, trebuie să faci exact invers. Mai întâi să pui pe TU, adică mai întâi să cauți binele celuilalt, să zici că celălalt este ca și tine, ba chiar mai bun decât tine. Când aceasta nu doar o zici, ci o și faci, atunci EUL tău se micșorează.

— Și voi trece prin trecătoarea cea strâmtă?

— O vei trece lejer și, dacă vei intra în Cetatea TU, atunci vei vedea că nu vei mai dori să pleci niciodată de acolo.

— Tu precis ești de acolo. Dar de ce ai plecat?

— Nu am plecat, ci doar stau aici ca să arăt drumul celor care o caută.

— Mai este mult până acolo?

— Poate fi și foarte puțin, depinde de tine.

— Cum adică?

— Când vei merge pe drum, să fii atent la gândul pe care-l porți în minte. Întotdeauna să gândești binele, pentru că atâta vreme cât faci așa, drumul va deveni ușor, și cât timp vei gândi răul, vei avea greutate și vei depune efort în zadar.

(Mersine Vigopoulou, *Din Cetatea lui Eu în Cetatea lui Tu*)

1. Transcrie două cuvinte/structuri care se referă la spațiul descris în text. **4 puncte**

2. Notează, pe foaia de concurs, litera în dreptul căreia este precizat răspunsul corect:

Ca să găsești Cetatea TU, trebuie ca:

4 puncte

a) orice aș face să zic mereu: „EU mai întâi”;

b) mai întâi să pui pe TU, adică mai întâi să cauți binele celuilalt;

c) să ai răbdare să ascuți.

3. Aranjează enunțurile următoare în ordinea apariției lor în fragmentul dat: **4 puncte**

a) *Întotdeauna să gândești binele, pentru că atâta vreme cât faci așa, drumul va deveni ușor.*

b) *Nu-și putea crede ochilor.*

c) *Ce ți-a spus împărăteasa înainte să pleci?*

d) *Pentru ca să treci nu e de ajuns doar să îți pleci capul, ci trebuie să îți micșorezi mai întâi EUL tău.*

4. Explică, în 30-50 de cuvinte, modul în care se poate trece din *Cetatea lui Eu* în *Cetatea lui Tu*, utilizând informațiile din textul-suport. **4 puncte**

5. Descrie, în 40-50 de cuvinte, felul în care îți imaginezi că ar arăta *Cetatea lui Tu*, valorificând textul suport. **4 puncte**

Partea a II-a

(20 de puncte)

Cetatea Sucevei, construită la sfârșitul secolului al XIV-lea în apropierea orașului medieval Suceava, a fost principala reședință a domnilor Moldovei timp de aproape 200 de ani, astăzi un monument istoric de nivel național.

Ansamblul arhitectonic medieval, alcătuit din castel și ziduri de apărare, a fost consolidat și completat în cadrul unui vast proiect cu finanțare în perioada 2011-2015, redându-i aspectul impunător, intrat în legendă, dar și subtila strălucire princiară din trecut.

În anul 2016 a fost realizată în Cetatea Sucevei prima expoziție permanentă care ilustrează teme de mare interes pentru public, precum prima și cea mai cuprinzătoare prezentare a armelor medievale din Moldova, a blazoanelor domnilor și boierilor moldoveni din secolele XIV-XVII sau Tezaurul medieval al Moldovei. Lapidariul recompune pentru prima dată

o completă imagine a Cetății Sucevei, evidențiind sistemele constructive și decorația arhitecturală, dominate în secolul XV de variate teme ale goticului. Utilități domestice medievale, precum sobele de teracotă, combină absolut surprinzător și elegant motive decorative locale cu cele central-europene. Sistemele multimedia cu tematică istorică medievală și proiecțiile video cu subiecte legate de istoria cetății reprezintă o noutate expozițională în România. Cele mai bine receptate de către publicul vizitator sunt cartea interactivă de istorie medievală a Moldovei *Străinii despre noi* și proiecția video *Cronica Cetății Sucevei*, reconstituind o lume surprinzătoare și vie, îndepărtată și totuși foarte reală, având sentimentul puternic că toți facem parte din aceeași poveste!

(<https://muzeulbucovinei.ro/mnb/obiective-culturale/cetatea-de-scaun-a-sucevei>)

1. Notează un indice de timp care face referire la momentul construirii cetății. **4 puncte**
2. Transcrie două structuri descriptive care prezintă arhitectura cetății Sucevei. **4 puncte**
3. Extrage doi termeni din câmpul lexical al istoriei. **4 puncte**
4. Scrie, pe foaia de concurs, litera căreia îi corespunde afirmația corectă, având ca reper informațiile din textul dat: **4 puncte**
Aspectele renovării cetății care reprezintă o noutate expozițională în România sunt:
 - a) *motive decorative locale combinate cu cele central-europene;*
 - b) *sistemele multimedia cu tematică istorică medievală și proiecțiile video;*
 - c) *sistemele constructive și decorația arhitecturală, dominate în secolul XV de variate teme ale goticului.*
5. Explică, în 30-50 de cuvinte, motivul pentru care avem *sentimentul puternic că toți facem parte din aceeași poveste*. **4 puncte**

Partea a III-a **(50 de puncte)**

1. Precizează un element de conținut comun celor două texte, ilustrându-l cu câte o secvență reprezentativă. **5 puncte**
2. Prezintă, în două-trei enunțuri, o trăsătură a fiecărui tip de text (literar/nonliterar), ilustrând-o cu câte un exemplu reprezentativ din fiecare fragment de text-suport. **5 puncte**
3. Transformă următoarea secvență dialogată din vorbire directă în vorbire indirectă: **5 puncte**
— *Tu precis ești de acolo. Dar de ce ai plecat?*
— *Nu am plecat, ci doar stau aici ca să arăt drumul celor care o caută.*
4. Explică, în minimum 30 de cuvinte, mesajul secvenței: *Aici este secretul. Pentru ca să treci nu e de ajuns doar să îți pleci capul, ci trebuie să îți micșorezi mai întâi EUL tău.* **5 puncte**
5. Construiește un dialog imaginar, de minimum 10 replici, între un copil, simbol al prezentului, și o personalitate istorică din trecutul îndepărtat, valorificând al doilea text. **15 puncte**
6. Redactează o compunere narativă, de minimum 200 de cuvinte, în care să relatezi o întâmplare imaginată petrecută în continuarea acțiunii din primul text suport, care să justifice felul în care Mâniosul va reuși să intre în *Cetatea lui Tu*. **15 puncte**

Notă!

În cazul cerințelor care solicită formularea răspunsurilor sub formă de enunț sau de text, se vor puncta conținutul și redactarea răspunsului (registru de comunicare, stilul și vocabularul adecvate; coerența textului; respectarea normelor de ortografie și de punctuație).